

Monumentnummer*: 520992

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82757/93

Woonplaats* Oude Pekela
Gemeente* Pekela
Provincie* Groningen

Locatiennaam Oude Pekela
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Oude Pekela
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2763

Omschrijving**

Inleiding

VILLA, genaamd Villa Elsa, gebouwd in 1906 in opdracht van W. Dethmers sr. (handelaar) in een Overgangsarchitectuur waarin Art Nouveau elementen zijn te herkennen. In de jaren twintig werd de indeling van het interieur deels gewijzigd, werd in de bovenlichten deels nieuw glas-in-lood geplaatst en kreeg de hal een nieuwe bordestrap. Ook zijn in de loop der tijd van enkele dubbele balkondeuren één deur gemaakt. De garage annex berging (1985) met carport (1992) gelegen aan de linkerzijde van de woning komen wegens te geringe ouderdom niet voor bescherming van rijksweg in aanmerking.

De villa is prominent gelegen op een ruim rechthoekig perceel aan het lint langs het Pekeler Hoofddiep op de hoek van de F. Clockstraat en de Winschoterweg. Het perceel wordt van de openbare weg gescheiden door een eenvoudige uit omstreeks 1906 stammende ERFAFSCHIEDING die bestaat uit een laag bruinbakstenen muurtje afgedekt met ezelsrug. De entree aan de oostzijde wordt gemarkeerd door twee vierkante gemetselde pijlers afgedekt met natuursteen, in de gevelsteen in de linker pijler 'Villa' en in de rechter 'Elsa'; tussen de pijlers een tweedelig ijzeren hekwerk met Art Nouveau-motieven; aan de zuidzijde niet-originele pijlers.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De deels één, deels twee verdiepingen hoge, geheel onderkelderde VILLA op nagenoeg rechthoekige plattegrond is opgetrokken in een bruine bezande steen op een gepleisterd trasraam met blokmotief en wordt gedekt door een samengestelde kap waarop oranje geglazuurde kruispannen; hoge gemetselde schoorsteen met banden aan de achterzijde; overkragende houten goot op klossen; restant crête van keramiek; drie pironen van keramiek; strakke houten windveren; gepleisterde gevelbanden; fries van bruine baksteen en gele verblendsteen. De gevels worden geleed door H-vensters met gekleurd glas-in-lood in de bovenlichten; op de begane grond H-vensters en samengestelde driedelige H-vensters onder een segmentboog van bruine baksteen en gele verblendsteen met sluit- en aanzetstenen van kalkzandsteen waaronder een boogtrommel met geometrisch patroon van bruine baksteen en gele verblendsteen, onder de vensterbanken van oranje geglazuurde profielsteen een gemetseld vlak met decoraties van bruine baksteen en gele verblendsteen; op de eerste verdieping H-vensters onder een rollaag van bruine baksteen en gele verblendsteen, onder de vensters een rollaag van gele verblendsteen.

De entree bevindt zich in het centrale rechthoekige volume van de voorgevel (oostzijde) dat wordt beëindigd met een houten ingesnoerde torenspits bekleed met leien, bekroond met een decoratieve ijzeren windwijzer; gootlijst bekleed met leisteen. De entree bestaat uit een houten paneeldeur met Art Nouveau decoratie waarin een ijzeren paneel en glas met dichtgezet bovenlicht (gekleurd glas-in-lood nog wel aanwezig) en vierruits zijlichten onder één segmentboog; acht treden hoge hardstenen stoep met aan weerszijden een decoratieve pijler en een geklonken ijzeren hekwerk. Boven de entree een H-venster. Aan de rechterzijde van het rechthoekige volume een rond venster met decoratieve roedenverdeling en rondom een rollaag van gele verblendsteen. In de risalerende topgevel met wolfeind aan de linkerzijde van de entree een halfronde erker opgetrokken in gele verblendsteen onder plat dak waarin vijf smalle H-vensters; in het trasraam drie keldervensters. Boven de erker een half rond balkon met ijzeren balustrade waarachter een niet-originele balkondeur (oorspronkelijk twee houten paneeldeuren waarin glas) met samengesteld driedelig H-venster; aan weerszijden en in de top decoratief metselwerk van gele verblendsteen en bruine baksteen, waarin de naam Elsa onder een halfronde boog. Aan de rechterzijde van dit risalerende geveldeel twee H-vensters. In het terugspringende één verdieping hoge geveldeel aan de rechterzijde van de entree een samengesteld driedelig H-venster waaronder twee keldervensters.

In de risalerende topgevel met wolfeind aan de linkerzijde van de zuidgevel een samengesteld driedelig H-venster waaronder een driedelig keldervenster en waarboven een samengesteld driedelig H-venster; in de top een getoogd H-venster met zijlichten onder één segmentboog. Aan de rechterzijde van het risaliet een H-venster waaronder een keldervenster en waarboven een H-venster met balkondeur met bovenlicht (niet-origineel). Voor het rechter geveldeel van de zuidgevel bevindt zich een één bouwlaag hoog plat volume waarin een samengesteld driedelig H-venster waaronder drie keldervensters en een entree in halfronde portiek. De entree bestaat uit een houten paneeldeur met Art Nouveau decoratie waarin een ijzeren paneel en glas met bovenlicht waarin gekleurd glas-in-lood; acht treden hoge hardstenen stoep met aan de linkerzijde een geklonken ijzeren balustrade; vloer van granito in vaasvorm; links van de entree een smal dichtgezet H-venster en een hardstenen brievenbus; rechts van de entree een gevelsteen waarin 'W. Dethmers A. Meijwes juli 1906'. De portiek wordt gedragen door een vierkante pijler van oranje geglazuurde profielsteen met gepleisterde basis en kapiteel. Boven het platte volume een balkon met ijzeren balustrade waarachter twee niet-originele balkondeuren (oorspronkelijk twee dubbele houten paneeldeuren waarin glas) met bovenlicht. Aan de rechterzijde van het platte volume een samengesteld driedelig H-venster waaronder een keldervenster en een nis en waarboven een H-venster.

In het platte volume aan de linkerzijde van de achtergevel (westzijde) een samengesteld driedelig H-venster waaronder twee nissen. Op het platte volume een houten balustrade. Rechts van het platte volume een erker op rechthoekige plattegrond met afgeschuinde hoek onder afgeknot schilddak; vijf H-vensters waaronder twee keldervensters en een inpandige niet-originele kelderdeur waarvoor

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een vier treden hoge gemetselde stoep met hardstenen omlijsting met aan de linkerzijde een keldervenster. Boven de erker een balkon met houten balustrade waarachter twee dubbele houten balkondeuren waarin glas met bovenlicht, een hoge schoorsteen, een niet-originele balkondeur (oorspronkelijk dubbele houten paneeldeuren waarin glas), een klein venster en een H-venster. Aan de rechterzijde van de erker een H-venster waaronder een keldervenster en waarboven een nis.

In de risalerende topgevel aan de linkerzijde van de noordgevel een driedelig H-venster waaronder een driedelig keldervenster; in de top een staand venster met aan weerszijden decoratief metselwerk van gele verblendsteen. Aan de rechterzijde van het risaliet een rechthoekige erker met afgeschuinde hoek onder afgeplat schilddak waarin vijf H-vensters waaronder vier keldervensters. Boven de erker een balkon met houten balustrade waarachter drie H-vensters. De dienstingang bevindt zich in het één verdieping hoge platte volume aan de rechterzijde van de noordgevel waarboven een balkon met houten balustrade. De entree in halfronde portiek bestaat uit een houten paneeldeur waarin een ijzeren paneel en glas met bovenlicht; zeven treden hoge hardstenen stoep met aan de rechterzijde een geklonken ijzeren leuning; vloer van granito. Links van de entree een staand venster waaronder een keldervenster. Rechts van de entree een samengesteld driedelig H-venster waaronder twee nissen.

In het INTERIEUR zijn ondermeer van belang: de houten paneeldeuren met houten omlijsting, de stucplafonds, de suitedeuren in de kamer rechts voor, in de hal de granito vloer, in de tochtal de geschilderde lambrizing met Art Nouveau motieven en de granito vloer met sterpatroon, in de keuken het balkenplafond.

Waardering

Villa met erfafscheiding van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een villa uit 1906 in de provincie Groningen in een Overgangsarchitectuur met Art Nouveau elementen
- vanwege de typerende vormgeving en zeer rijke detaillering
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van zowel exterieur als delen van het interieur
- vanwege de monumentale ligging op een hoek aan het lint langs het Pekeler Hoofddiep

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument